

Grip izazvan pandemijskim virusom influenza A (H1N1)

Šta je novi grip?

Novi grip je oboljenje prouzrokovano virusom gripa tipa A (H1N1) koji ima veliki pandemijski potencijal. Ovu osobinu imaju i ostali virusa gripa istog tipa. Aktuelni podtip virusa A (H1N1) u svom genomu ima gene koji potiču od virusa gripa svinja, ptica i čoveka, pa tako predstavlja potpuno nov virus za ljudsku populaciju.

Kakva je epidemiološka situacija u našoj zemlji?

Do 11.11.2009. godine u našoj zemlji su laboratorijski potvrđena 254 slučaja ove bolesti. S obzirom da laboratorijska potvrda virusa nije rađena kod svih sumnjivih slučajeva, smatra se da je broj obolelih i inficiranih višestruko veći.

Da li je virus gripa A (H1N1) kontagiozan?

Da. Ovaj virus ima izraženu sposobnost prenošenja sa čoveka na čoveka.

Kako se virus prenosi?

Virus gripa A (H1N1) se najčešće prenosi direktnim putem: kapljičnim (kijanje, kašljanje) i direktnim kontaktom (rukovanje, poljubac). Dokazano je, takođe, da se ovaj virus može preneti i indirektno putem sveže kontaminiranih predmeta. Studije su pokazale da virus gripa može da preživi na površinama predmeta i da može da zarazi čoveka 2 do 8 sati nakon dospevanja na dati predmet.

Koliko dugo su inficirani zarazni?

Odrasli se zarazni najmanje 7 dana od početka simptoma, a deca obično od 10 do 14 dana.

Koji su simptomi ovog oboljenja?

Prvi simptomi novog gripa su isti kao i simptomi sezonskog gripa: povišena telesna temperatura, bolovi u mišićima, sekrecija iz nosa, bol u grlu. Muka, povraćanje i proliv se mogu javiti češće kod novog gripa nego kod sezonskog.

Da li je ovo oboljenje teško?

Stepen kliničkog ispoljavanja infekcije se kreće od blage do veoma teške forme bolesti sa smrtnim ishodom. Ipak, većina obolelih se u potpunosti oporavi bez bilo kakve terapije. Osobe koje su pod povećanim rizikom od težeg kliničkog ispoljavanja su one koje imaju neko od hroničnih oboljenja (naročito dijabetes, astmu, kardiovaskularne bolesti ili oboljenje bubrega), gojazne osobe, trudnice, kao i osobe sa imunodeficijntnim stanjima. Dosadašnje iskustvo je pokazalo da je oko 70% inficiranih sa virusom novog gripa čije je stanje zahtevalo hospitalizaciju imalo neko od ovih oboljenja/stanja. Takođe, pokazano je da deca i osobe starije od 65 godina imaju veći rizik od težeg kliničkog ispoljavanja.

Kako da se zaštitimo od novog gripa?

Da bi ste se zaštitili od novog gripa treba preduzeti iste preventivne mere koje se preduzimaju u zaštiti od bilo koje kijavice ili gripa:

- Perite ruke vodom i sapunom ili koristite sredstva za higijenu ruku na bazi alkohola
- Kada se pozdravljate, nemojte se rukovati ili ljubiti
- Izbegavajte dodirivanje očiju, nosa i usta
- Izbegavajte kontakt sa osobama koje imaju simptome gripa
- Budite na odaljenosti od bar 1,5 m od osoba koje imaju simptome respiratorne infekcije
- Često provetrajajte prostoriju u kojoj boravite.
- Ukoliko ste bili u kontaktu sa osobama obolelim od ove bolesti pratite svoje zdravstveno stanje tokom sedam dana od kontakta.

Koji je najbolji način pranja ruku da bise izbeglo inficiranje gripom?

Često [pranje ruku](#) će vas štititi od mikroorganizama. Preporučuje se da se ruke peru sapunom i toplom vodom – 15 do 20 sekundi. Kada sapun i voda nisu dostupni, mogu se koristiti vlažne maramice na bazi alkohola ili [sredstva za higijenu ruku na bazi alkohola](#) (u formi tečnosti ili gela). Ako koristite ova sredstva, nanosite ih na suve ruke (u dovoljnoj količini da se ruke potpuno nakvase), zatim trljajte ruke sve dok se ne osuše (oko 15 sec).

Šta uništava virus gripa?

Virus gripa uništava toplota (75-100°C). Sem toga, nekoliko hemijskih germicida uključujući hlor, hidrogen peroksid, deterdžent (sapun), jodofori (antiseptici na bazi joda) i alkoholi su efikasni u borbi protiv virusa gripa kod ljudi ako se koriste u dovoljnim koncentracijama i dovoljno vremena.

Šta da uradim ako imam neki od simptoma novog gripa?

- Ukoliko imate simptome slične gripu, preporučuje se da ostanete kod kuće, osim u slučajevima kada vam je potrebna lekarska pomoć.
- Obavestite o svojoj bolesti i sve osobe koje su bile u kontaktu sa vama unutar sedam dana.
- Da biste štitili druge, ukoliko počnete da kijate i kašljete, koristite papirne maramice za brisanje nosa i stavljajte ih preko usta a onda ih posle upotrebe odložite u kantu za smeće. Nakon toga obavite higijenu ruku.

Da li postoji vakcina?

Protiv novog gripa postoji vakcina. Studenti medicinskog fakulteta spadaju u kategoriju prioriteta za vakcinisanje.

Da li postoji specifična terapija?

Postoje dva antivirusna leka – oseltamivir i zanamivir. Na osnovu iskustva sa drugim virusima gripa, terapija je najefikasnija ako se primeni u roku od 2 dana od početka prvih simptoma. S druge strane, nema dokaza da uzimanje leka pre pojave simptoma ima

zaštitno dejstvo, a široka upotreba ovih lekova mogla bi dovesti do toga da virusi postanu otporni na njih.